

No. 72

Należytość pocztowa
opłacona ryczałtem.

BUDUJMY
OJCZYZNĘ
zgodą i pracą!

REDAKCJA

w ŁODZI
Al. Kościuszki Nr 41
TELEFON 28.

Cena prenumeraty:

w Łodzi
Kwartalnie Mk. 315.
Miesięcznie „ 105.
za roznośnię
15 mk. miesięcznie.
Z przesyłką poczt.
Kwartalnie Mk. 330
Miesięcznie „ 130,
poza Łodzią egz. 5.50,
w Ameryce 1/2 dolara
miesięcznie.

KALENDARZYK

Poniedziałek Matyldy Kr
Wtorek Klemensa
Środa Abrahama.

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Poniedziałek dnia 14 marca 1921 roku.

Z Warszawy ogłoszenia do Rozwoju przyjmuje wyłącznie „Reklama Polska Jasna 10.

Za terminowe wychodzenie ogłoszeń i ofert administracja nie odpowiada

Ogłoszenia do numerów następnego dnia są przyjmowane do godziny 5 wieczór.

CENA OGŁOSZEN: Przed tekstem i w tekście 20 mk. zwyczajnie 10 mk. nekrologi mk. 15 za wiersz nonparel Drobne ogłoszenia mk. 2.—
drożej. Stronica przed tekstem w tekście dla ogłoszeń podzielona na sześć łamów za tekstem na 5 łamów. W tekście i przed tekstem przyjmujemy ogłoszenia
nekrologi tylko na 2, 4 6 łamów. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój“ w ZGIERZU u p. Lacha
W Pabjanicach, u p. Zatorskiego, ul. Zamkowa.

Niemcy a koalicja

Ma nowo układy.

BERLIN. Na wczorajszym posiedzeniu kom. zagr. uchwalono, aby gabinet zaraz po głosowaniu na Górnym Śląsku zastanowił się nad wnioskiem wznowienia pertraktacji w Londynie. Ambasadorzy niemieccy wracają 18 b. m. do Paryża względnie do Londynu. (7)

REFLEKSJE PO NIEWCZASIE.

PARYŻ. 13. (PAT) W sprawozdaniu o konferencji londyńskiej złożonym na wczorajszym posiedzeniu parlamentu Rzeszy dr. Simons powiedział między innymi, że nie należy sobie lekceważyć skutków represji zastosowanych przez państwa sprzymierzone, wskutek których Niemcy będą musiały wiele cierpieć, podkreślił, jednakże, że uważa postępowanie Lloyd Georga za ciężki błąd, który zamści się na państwach sprzymierzonych. Jako przewodniczący niemieckiej delegacji zażądał Simons uznania każdego kroku delegacji, której ta uczyniła w Londynie.

Następnie przyjęto 268 głosami przeciw 49. wniosek stronnictw rządowych w następującym brzmieniu: Sejm Rzeszy zatwierdza postępowanie rządu Rzeszy, który wołał odrzucić warunki paryskie w Londynie, niż zgodzić się na wypełnienie postawionych żądań.

Równocześnie odrzucono nagły wniosek p. Breitscheida wniesiony w imieniu jego partii, a stwierdzający, iż rząd przez niedostateczne wypełnienie zobowiązań, nałożonych traktatem pokojowym na Niemcy a zwłaszcza przez to, że nie dokonał rozbrojenia kontrarewolucionistów oraz słabe przygotowanie i kierownictwo w Londynie spowodował państwa sprzymierzone do postawienia niewykonalnych żądań i do obecnego aktu przemocy i wskutek tego przyczynił się do rozbicia rokowania.

Wniosek oświadcza na koniec, że Sejm oczekuje, iż rząd skorzysta z najbliższej sposobności by podjąć rokowania z państwami sprzymierzonymi.

NIEMCY CHCA DEMONSTROWAĆ!

BERLIN. 13. (PAT) Dziś na godz. 10 rano zapowiedziały niemieckie narodowe koła w Berlinie demonstrację przeciw sankcjom koalicji. Władze na wszelki wypadek podjęły środki ostrożności, aby zapobiedz ewentualnym wykroczeniom.

MONACHJUM. 13. (PAT) Projekt ustawy wypracowany przez berliński rząd Rzeszy dotyczy rozwiązania straży mieszkańców i organizacji samoobrony. Projekt wywieszony w tutejszej prasie mieszczańskiej i wśród stronnictw mieszczańskich wielkie wzburzenie. W sprawie tej na posiedzeniu bawarskiej Rady ministrów uchwalono utrzymać swe zna ne stanowisko w kwestii straży mieszkańców.

PERTRAKTACJE O ZMIANIE STATUTU LIGI NARODÓW.

POLDHU. 13. (PAT) Francuskie min. spr. zagr. podaie wiadomość o toczących się między ambasada francuska w Waszyngtonie, a amerykańskim departamentem stanu pertraktacje, które mają na celu nakłonienie Hardinga do zgody na wprowadzenie zmian do statutu Ligi Narodów.

AMERYKA CHCE BYĆ NEUTRALNA.

WASZYNGTON. Wojska amerykańskie nad Renem nie będą brały udziału w ściganiu cel, w każdym razie Stany Zjednoczone nie będą czyniły żadnych trudności w zastosowaniu nowej polityki.

ZAPOWIEDZ DEMONSTRACJI W BERLINIE.

BERLIN. 13 3. Na wczoraj zapowiedzia no trzy demonstracje polityczne: jedna organizują komuniści, druga — socjaliści niezależni, trzecia — wreszcie „deutschnationale“ ze współdziałaniem oficerskich związków bałtyckich. W obawie zaburzeń zarządzono wzmożnione pogotowie wszystkich sił policyjnych.

Rokowania w Rydze.

RYGA. 13 3. Cała sobota trwało posiedzenie poświęcone wykończaniu traktatu. Według pogłosek, w komisji redakcyjnej doszło wczoraj również do porozumienia w sprawie złota. Delegacja polska przyjęła propozycje Joffego, przyznające Polsce 30 milionów rubli złotych.

O godz. 9-ej wieczór w komisji redakcyjnej zakończono czytanie ostatniego artykułu traktatu pokojowego. Pozostaje jedynie ostat

nia sprawa terminu ratyfikacji traktatu, czego bolszewicy nie chcą na razie oznaczać oraz kwestja sformułowania podziału złota i reewakuacji mienia państwowego a w szczególności kolei. Ponadto nie są jeszcze załatwione dodatkowe protokoły, dotyczące opcji i zwrotu zabytków.

W komisji redakcyjnej załatwiono protokół dodatkowy dotyczący opcji. Najważniejszy punkt tego protokołu głosi, że każdy

FRANCISZEK KLINOWSKI

PIERWSZORZĘDNY KRAWIEC MĘSKI

Konstantynowska 5

optant przy wyjeździe do kraju macierzystego uprawniony jest do zabrania ze sobą z Rosji do Polski 100,000 rubli bez określenia emisji, t. j. zarówno carskich jak i sowieckich, oraz z Polski do Rosji 200,000 marek polskich

RYGA. 13 3. W celu ostatecznego sformułowania artykułu traktatu dotyczącego złota, w niedzielę nastąpić ma spotkanie wice-ministrów Dabskiego i Strassburgiera z Obolskim i Kauzikiem. Jednocześnie zdecydowana będzie sprawa zwrotu mienia państwowego.

RYGA. 13 3. (EE) Na posiedzeniu przewodniczących obydwu delegacji pokojowych w d. 11 b. m. ustalono, iż aktywny udział Polski w zapasie złota b. rosyjskiego banku państwa wynosi 30 milionów rubli. W kwestii reewakuacji mienia państwowego oraz taboru kolejowego postanowiono, iż tabor wazkotorowy będzie zwrócony Polsce w naturze, natomiast tabor szerokotorowy będzie od Polski kupiony przez Rosję za sumę ryczałtowa 30 milionów rubli.

Na posiedzeniu przedpołudniowym dnia 12 b. m. komisja redakcyjna ustali treść artykułu o przyszłych stosunkach i konwencjach administracyjnych. Artykuł ten posiada redakcję bardzo ogólnikową, lecz ma do niego być dołączony dodatkowy protokół, zapewniający Polsce koncesje w Rosji, w szczególności prawo eksploatacji i swobodnego wywozu rudy żelaznej z kopalni na Krzywym Rogu.

Oby nareszcie.

RYGA 12 3 (EE) Dn. 11 b. m. odbyło się posiedzenie przewodniczących delegacji Dabskiego i Joffego, celem ostatecznego uzgodnienia punktów traktatu pokojowego. W posiedzeniu brali udział oprócz przewodniczących po jednym rzeczoznawcu z obu stron. Trwało ono 4 godz. Podpisanie traktatu pokojowego nastąpi w czwartek 17 b. m. (7)

Pamiętajcie o G. Śląsku

Z Rosji sowieckiej.

POLSCY KOMUNISTI W MOSKWIE RA- DUJĄ SIE SWOJA NIEUDANA ROBOTA.

HELSEINGFORS. 12 3. (EE) Z Moskwy donoszą, że na zjeździe komisarzy przemawiał w imieniu polskiej partii komunistycznej członek Walewski.

W swym przemówieniu wygłosił on m. in. Robotnik polski jest gnębiony jak za dawnych czasów caratu. Rząd polski z całą bezwzględnością prześladowa naszą partię we wszystkich dziedzinach jej działalności. Pomimo ciężkich warunków powiodła nam się walka. Zrobili-

my rozłam w Polsce. Strajk kolejarzy zaczęty przez partię socjal.—demokratyczną był prowadzony przez kilka dni.

KOPP ZAPRZECZA.

BERLIN. 12 3. (EE) „Deutsche Zeitung” donosi, że przedstawiciel sowietów w Berlinie Kopp, zaprzeczał, że w Rosji panuje rewolucja. Obecnie przedstawiciel bolszewicki w Berlinie wycofuje swoje układy z banku i wypłacił urzędnikom swym 2-miesięczną pensję z góry.

O Górnym Śląsku.

BYTOM 13 (PAT) W dniu dzisiejszym na całym G. Śląsku spokój. Transporty z emigrantami przybywają regularnie. Należy zaznaczyć, że wśród nich jest dość wysoki procent polaków. (7)

NIEMKI GÓRNOŚLASKIE ZA POLSKĄ. WARSZAWA. 12 3. (EE) Niemki górnoślaskie z okazji zjazdu w Katowicach na-

desłały pod adresem marszałka sejmu pismo, w którym wyrażają zdanie, że dzięki przyłączeniu G. Śląska do Polski zostanie utrwalone cenne, dobre pokój.

Na Górny Śląsk.

BERLIN. Na piątek zapowiedziany odjazd 32 pociągów z emigrantami na teren plebiscytowy. Ogólnie wystanych zostanie do 18 b. m. 180 pociągów. (6)

Z Warszawy

CIĄNIENIE MILJONÓWKI.

W sobotnim ciągnięciu milionówki wygrał nr 1.050.459 wysłany do Poznania.

ZWIĘKSZENIE ZŁOTA W SKARBIE PAŃSTWA.

Z Paryża donoszą: Polacy syberyjscy przesłali rządowi polskiemu 75 kg. złota jako dar dla skarbu polskiego. Złoto to przedstawia wartość 30.000.000 marek polskich. Z przydziału ze skarbcza Banku austro—węgierskiego Polska dostała już kwotę 7 i pół miliarda koron w złocie.

Warszawa 12. 3. (EE) W ministerjum przemysłu i handlu tworzy się nowy departament specjalnie do spraw Górnego Śląska. Na czele nowego departamentu ma stanąć poseł Kiedroń.

Wiadomości telegraficzne.

FUNDUSZ IM. WILSONA.

LONDYN. 12 3. (EE) W Stanach Zjednoczonych utworzono na cześć Wilsona fundusz wynoszący pół miliona dolarów, którego odsetki mają być corocznie wypłacane czło-wiekowi najwięcej zasłużonemu dla ludzkości. Nagroda będzie wynosić 25 tys. dolarów.

OBNIŻANIE ZAROBKÓW W AMERYCE.

Od dnia 4 marca począwszy we wszystkich tutejszych fabrykach okretowych zostały obniżone zarobki o 10 proc.

O POMOC DLA AUSTRJI

LONDYN. 13 (PAT) Na posiedzeniu Rady Najwyższej dr. Mayer po przedstawieniu niepokojącej sytuacji, w jakiej znajduje się Austria, zwrócił się do sojuszników z

usilną prośbą udzielenia Austrii natychmiastowej pomocy. Mayer został zaproszony do przedstawienia dodatkowych szczegółów w powyższej sprawie.

UKŁAD Z TURCJĄ

LONDYN 11 (PAT) Briand zawarł z delegacją konstantynopolijską układ w sprawie szybkiej ewakuacji Celicji, wymiany jeńców, natychmiastowe wstrzymanie kroków nieprzyjacielskich, bezpieczeństwa osób i mienia oraz ochrony mniejszości narodowych.

POPULARNOŚĆ CHURCHILLA W EGIP-CIE.

ALEKSANDRIA. W czasie obecności Churchilla odbyły się demonstracje, którym starała się przeszkodzić policja złożona z tubylców. Policie obrzucono kamieniami. Policjanci zrobili użytek z broni. 3 osoby zostały zabite, a wielu rannych. Wkrótce przywrócono zupełny spokój.

NA ŚLADZIE (?) MORDERSTWA W HISZ PANJI.

MADRYT. W ogrodzie pewnej willi na przedmieściu Madrytu policja odkryła automobil, w którym znajdowały się rewolwery. Automobil ten wyglądał tak samo jak automobil, którym jechali mordercy Datu. Willa została zajęta w niedzielę. 2 osoby, podejrzewane o udział w zbrodni zostały aresztowane.

— (kt.) Na posiedzeniu senatu czeskiego poseł Szpaczek zgłosił wniosek domagający się utworzenia czeskiego konsulatu w polskim Gleszynie.

Pomorze nie chce być posądzone o brak patriotyzmu.

„Gazeta gdańska” donosi, że raport komisarza Ligi Narodów w Gdańsku gen. Hackinga w sprawie obrony Gdańska w którym ma się znajdować ustęp konstatający, że wojska niemieckie byłyby przyjęte z radością w kwaterach, wywołał na Pomorzu żywiołowy protest. Liczne organizacje i instytucje społeczne na Pomorzu wysłały do wojewody pomorskiego szereg depesz, w których z oburzeniem odpięrają stwierdzenie gen. Hackinga i protestują przeciwko krzywdzie jaka spotkała Pomorze przez posadzenie go o brak patriotyzmu i brak przywiązania do Polski.

Prywatny Sejm.

(Dokończenie)

Pomijamy inne głosy, chociaż odzywa się wiele podobnych, ale zastanowimy się tylko jeszcze nad jednym, bardzo donośnym. Kilkakrotnie podczas obrad w Sejmie po zapadnięciu jakiejś uchwały, stronictwo nieprzyjacień jej wołało: „Nie cofniemy się przed niczem, ażeby udaremnić” i t. d. Warto taki piękny aforyzm przybić mocnym gwoździem do kolumny naszego prawodawstwa, ażeby on ciągle był na widoku politycznym i uczył potomnych cnoty politycznej. Nie cofniemy się przed niczem... Bagatel! Bohaterstwo wyżej sięgnąć nie może! Biedni Jezuiti, przez tyle wieków chłostano ich za maksymę: „cel uświęca środki”, która okazuje się dziś godłem zaszczytnego boju. Biedni sprawcy rzezi religijnych i palenia na stosie heretyków, którzy „nie cofnęli się przed niczem” w obronie wiary, za co zostali potępieni. Biedni wszelkiego rodzaju tyr. i, którzy „nie cofali się przed niczem” w obronie państwa, za co historia ich wykleła. Biedni wszyscy złoçynicy, skazani na śmierć, lub więzienie, którzy „nie cofnęli się przed niczem” dla osiągnięcia swych celów. A musi być ta zasada czysta i sprawiedliwa, skoro się znalazła w ustach ludzi, oskarżających świat o nieczystość i niesprawiedliwość.

Poproszę czytelników o troszeczkę imagi-nacji. Wyobraźmy sobie europejczyka, który należy do społeczeństwa uporządkowanego, rządzonego przez ludzi rozumnych, podzielnych na stronictwa poważne, kontrolującego działalność wszystkich swoich organów, co on pomyśli o narodzie, którego posłowie wygłaszają takie groźby, którego Sejm po dwu latach nie może lub nie chce ułożyć sobie statutu i rządzi się bez prawa państwowego; którego

najradykałniejsi demokraci posługują się metodami despotów; którego pracownicy instytucji publicznych ciągle strajkują; którego agitatorzy podniecają ludność rolną do szalonych żądań i przerywania pracy dla zmniejszenia środków żywości w ogłodzonym kraju; którego zarząd wojskowy pochłania bajeczne sumy i nie chce się podać żadnej kontroli; którego armia urzędnicza jest stosunkowo największa w świecie; którego proletarijat woli próżnować niż pracą wydobyc się z nędzy — co europejczyk o takim narodzie pomyśli? Czy mu otwórzy moralny i materialny kredyt? I czy potrzeba daleko szukać przyczyn spadku polskiej marki oraz środków podniesienia jej kursu?

Zycie zamknęło skarbiec naszego narodu skomplikowanym zamkiem. Rozmaici słuszarze polityczni probują go otworzyć starwini kluczami i wytrychami. Daremnie. Społeczeństwo coraz jaśniej widzi, że tu potrzeba nowych mechaników i nowych narzędzi, ale starzy uparcie dalej maistruią, obiecując, że skarbiec otworzą. I to właśnie jest głównym źródłem naszego niedomagania: nie mamy dość stanowczości i energii, ażeby się ich pozbyć — i powołać nowych ludzi do nowych zadań. O ile nie wierze, ażeby z tego materiału, z którego dotąd lepiono nasze ciała prawodawcze i rządzące, mogła wydobyć się jakaś siła twórcza, o tyle wierze, że taka siła o wysokiej potędze jest w narodzie. Po głupich mowach i głupich rozporządzeniach nieraz ze szczera radością słyszeć można oryginalne i głęboko pomyslane rady i projekty ludzi do niczego niepowołanych, niesłuchanych i daleko od warty pracy publicznej odsuniętych. Nie twierdze bynajmniej, ażeby nasz Rząd był bezużyteczną graciarnią a nasz Sejm gromadą owiec pod komendą wilków. I owszem, zarówno w jednym jak w drugim są jednostki, które dzielnie mogłyby uczestniczyć w dźwigniu państwa z niedoli. Ale mieszanina, do której wchodzi w małym procencie, zmniejsza lub znosi ich wartość. Tlen jest bardzo ożyw-

czym gazem, w połączeniu z wodorem daje najcenniejszy produkt ziemi, wodę, ale połączonej z żelazem daje rdzę. Podobnie dzieje się z ludźmi. W jednej kombinacji mogą mieć wielką wartość, w innych — żadnej.

Nie można się ludzi, ażeby partię wyzbyły się fanatyzmu i przestały wpychać państwo do swoich kramów i nie można się ludzi, ażeby szczwacze polityczni przestali ścigać swą nienawiścią ludzi tak wysokiej miary i zaślugi, jak wielki patriota Paderewski, jak bohaterski obrońca Śląska Korfanty, jak imponująca ofiarna M. Zamojski, jak inni, niezawsze ze swoich cnót obywatelskich ogółowi znani, z których doprawdy mogłaby ułożyć piękny go Plutarcha polskiego.

A skoro tak jest, społeczeństwo samo powinno podjąć inicjatywę swego ratunku.

Istnieje w Anglii Stowarzyszenie Fabiańców, organizacja bezpartyjna, rozstraszająca wszelkie sprawy publiczne rzeczowo i gruntownie, do której zwracają się o sąd rozmaite stronictwa. U nas podobna instytucja powstać nie może, bo i jesteśmy jeszcze uzdolnieni ani do stowarzyszeń niezwiązanych z interesami bieżącymi, ani do bezpartyjności. Ale jesteśmy już zdolni i skłonni do związków do różnych, krótkotrwałych albo przerywanych. Otóż byłoby bardzo pożądane i celowe, gdyby grono osób, zabiegliwych i energicznych, utworzyło sejm prywatny. Byłaby to wielka narada ludzi ukstałconych, pomyslowych, zadanym programem politycznym nieskrepowanych, którzyby każda sprawę rozegrali i rozstrzygnęli. Byłby to szereg sądów opinii publicznej, wydanych przez najlepsze umysły. Przedziw czy później, przed musiałby z nimi się liczyć, ale — co ważniejsza — naród w każdym wypadku wiedziałby, jaką radę dają mu najświetlejsi obywatele. Tam również znalazłoby najpewniejszy sposób zażegnania ruiny ekonomicznej i podniesienia wartości marki polskiej.

Aleksander Świętochowski

Echa „Dnia Górnego Śląska“

chodzącego wówczas tragarza Józefa Baczyńskiego, i wiechał na sxybę wystawową w sklepie kolonialnym Jana Gryszczyńskiego. (7)

a) Ruch kołowy na ul. Piotrkowej, przez którą przechodził pochód, zamknięty został od g. 12-ej do 2-tej po południu.

Uroczysty obchód rozpoczęto solennym nabożeństwem w katedrze Sw. Stanisława Kotłki, o g. 10 ej rano. W kościele zgromadziły się wszystkie istniejące organizacje, związki, stowarzyszenia, cechy rzemieślnicze i t. p. Niemogąc się pomieścić w samej świątyni tłumy ludności zmuszone były pozostać na zewnątrz kościoła.

W kościele

Prezbjtorjum zajęli weterani z r. 1863, bractwa z feleronami i chorągwiemi, Górnoszlązacy, oraz przedstawiciele władz państwowych i komunalnych. Tuż przed prezbjtorjum astawily się delegacje różnych instytucji i szkół ze sztandarami.

O rozpoczęciu nabożeństwa zwiastował hejnał z wieży kościelnej, odegrany przez orkiestrę policyjną. Solenne nabożeństwo przed Wielkim Ołtarzem, z wystawieniem Najświętszego Sakramentu, celebrował ks. prałat Tymieniecki, Wikariusz Generalny diecezji łódzkiej, w asystencji księży prefektów St. Wilka i St. Rabińskiego. Kazanie okolicnościowe wygłosił ks. prefekt Urbański. Podczas nabożeństwa połączone chóry mieszane — sumowy, mariański i Tow. „Hieronims“, wykonały pod kierunkiem p. Prosnaka szereg pieśni, jak: „Z dymem pożarów“ „Pod Twą obronę“ „Tantum ergo“ „Wszchemocny Boże“ „Boże coś Polskę“.

Równocześnie odbyło drugie nabożeństwo na zewnątrz kościoła, przed ołtarzem wzniesionym z lewej strony, na okalającym cmentarzu, spycjalnie dla wojska. Mszę polową odprawił kapelan wojskowy ks. Zelmo; kazanie wygłosił kapelan ks. Stanisław Nowicki, podkreślając znaczenie Górnego Śląska dla Polski, oraz mówiąc o idei miłości dla Ojczyzny.

Nabożeństwa wysłuchali zgromadzeni szeregowcy bonów zapasowych 28-go i 31-go pułku strzelców kaniowskich.

Przed kościołem uproszone panie w towarzystwie panów zasiadły przy stolikach, w celu sprzedaży znaczków plebiscytowych. (7)

POCHÓD.

Po skończonych nabożeństwach, sygnali sujący z wieży świątyni hejnał dał pobudkę do formowania się pochodu, którym kierował komendant straży ochotniczej, dr. A. Grohman.

Pochód ruszył o g. 11-ej i pół rano przy współudziale siedmiu orkiestr, w porządku następującym: policja państwowa ze swoją orkiestrą na czele, szkoły średnie w liczbie 45, duchowieństwo z ks. Tymienieckim na czele, weterani z 1863 r. Górnoszlązacy ze swym sztandarem i transparentem, oraz delegatki Czerwonego Krzyża z Bytomia, przedstawiciele władz i urzędów, cechy rzemieślnicze, stronnictwa polityczne, zawody wolne, związki i stowarzyszenia, jak Narodowa Organizacja Kobiet, Liga kobiet polskich, — wreszcie straż Ogniowa.

Po obu stronach ulicy Piotrkowskiej od ul. Placowej aż do Placu Wolności ustawili się w dwa szpalery wychowawcy szkół powszechnych miejskich.

Manifestacyjny pochód posuwał się ulicą Piotrkowską, śpiewając hymny i pieśni narodowe, z towarzyszeniem grających naprzemiennie orkiestr. Falowały tłumy w liczbie przeszło stu tysięcy osób. Drugie tyle przyglądało się pochodowi.

Wśród mrowiska zbitych mas uczestniczących w pochodzie powiewały różnobarwne chorągwie i sztandary, wśród których wyróżniały się o barwach górnośląskich.

NA PLACU WOLNOŚCI.

Po środku obszernego Placu Wolności, na którym zatrzymał się pochód, ustawiono specjalną trybunę. Do zgromadzonego tłumy przemawiało kilka osób. Pierwszy zabrał głos imieniem Komitetu Plebiscytowego Leon Chwałbiński.

Po nim przemawiał Wojewoda A. Kamiński, w imieniu Rządu polskiego i władz centralnych, zaznaczając, że przyszłe pokolenia błogo ślawić będą tą chwilę dziejową, w której świecić będzie Polska zwycięstwem nad odwiecznym wrogiem naszym.

Wiceprezydent miasta dr. Stupnicki, zachęcał w swym przemówieniu do walki z krzyżakami, którego żadne plany rozbójnicze ani też dyplomatyczne nie zdołają zabrać nam Górnego Śląska.

W końcu mówił wiceprezydent Wojewódzki.

Przedstawiciel Górnoszlazaków inż. Kopiczny zaznaczył, że najwymowniej odczuła dole ludu Górnoszlazkiego — ludność miasta Łodzi, manifestując swoje uczucia ofiarnością i uroczystym pochodem.

Wreszcie delegatka Górnoszlazaków, członkini Tow. Czerwonego Krzyża w Bytomiu p. Hadrianowa, wzruszona do głębi objawami uczuć patriotycznych, wygłosiła gorące podziękowanie, wznosząc okrzyk „Niech żyje Polska Łódź!“

Na tem zakończył się pochód. Piękny słoneczny, wiosenny dzień był jakby zwiastunem i przepowiednią szczęśliwego zakończenia plebiscytu.

Prezydent przed sądem.

Prezydent miasta Tomaszowa Rawskiego St. Gruszczycki, stanął razem z kilku innymi osobami przed sądem okręgowym, oskarżony o to, że na czele manifestantów udał się do magistratu, gdzie między innymi obraził słownie pomocnika komisarza policji miejscowej, oraz o stawienie oporu władzy prawowitej. Do procesu wezwano 24 świadków, jako obrońca wystąpił adw. Smiarowski, b. wiceminister sprawiedliwości. Proces został odroczone z powodu niestawienia się wielu świadków. Oskarżenia odpowiadają z wolności, gdyż złożył kaucję w wysokości od 10 do 50 tysięcy marek. (5)

Aeroplan bez pilota

Zagadnienie lotu płatowca bez załogi, podobnie, jak kierowanie torpeda na odległość, stanowi, bardzo ważny problemat dla lotnictwa wojskowego. Jeśli umożliwione zostanie radiokierowanie płatowcem z ziemi, — wtedy można będzie wysłać płatowca z bombami bez obsługi i bombardować nieprzyjaciela, nie narażając nikogo z obsługi lotniczej. Nad takim radiokierowaniem pracowano w Francji w ciągu całej wojny i w 1918 r. osiągnięto pierwszy poważniejszy sukces.

Dwupłatowiec Voisin—lanon, zaopatrzony w silnik Peugeot, utrzymał się w powietrzu na przestrzeni 180 km., — nie zabierając z sobą żadnej obsługi. Doniosły ten wynalazek zawdzięczamy p. Detable, który pracował nad nim od 1914 r. i wykonał go wspólnie z kapitanem Boucher. Stateczność własną płatowca utrzymywał przyrząd żyroskopowy Spurry'ego, kierowanie uskuteczniiano z ziemi za pomocą radiotelegrafu.

Prób dokonano wobec urzędowej komisji lotniczej, pod przewodnictwem pułkownika Dhe na lotnisku w Etampes. Obecnie prowadzone są prace nad udoskonaleniem tego wynalazku.

Dziecinna rewolucja

Z Halle donoczą do „Lokal Anzeiger“, że przykładem dorosłych urządziły w Halle dzieci na przedstawieniu teatralnym, rewoltę przeciwko przedstawieniu, które im się nie podobało. Jakiś przedsiębiorca teatralny z Monachium urządził przedstawienie „Monachajskich Marjantek“, na które przysłał kilkaset dzieci różnego wieku.

Kiedy jednak przedstawienie nie znalazło poklasku, zaprotestowała przeciwko temu cała tam zgromadzona rzesza dzieci, urządzając taki skandaliczny hałas, że przedstawienie musiano przerwać. Ponieważ ani właścicielowi sali, ani przedsiębiorcy teatralnemu nie udało się dzieci uspokoić, musiano zawiadzić policję, która musiała rozochoczoną dziatwę do opuszczenia sali. Przedtem jednak tłum wychodząc z sali wdemolował mnóstwo krzeseł i stołków (3)

Ofiary

Na plebiscyt górnośląski.

Zarz. Tow. Spiew. „Lutnia“ w Konstant. zł. mk. 500 Cech rzeźniczy zł. jako kara Działanowicz mk. 1000 Jan Kędzia jako kara mk 200 Z okazji urodzin z. Juliusza Pilgiera złożyła Towarzystwo mk. 1200 p. Grabowicz 25 jako kara. Wójcikowska B. mk. 500. Z szachów st.chnik S. Zantyr i Zaim mk. 200. Pracownicy Wydziału służby Ruchu Kolejek Dojazdowych linii Pabjanickiej i Tuszyńskiej złożyli mk. 4100 H. K. M. R. mk. 60 wygrana w karty. Kapitan Sikora złożył z okazji imienin matki mk. 300 Br. Miller złożyła rub. 10 pap. jeden kop. 10 srebrem. J. Zakościelny zł. jako kara mk. 20. (3)

Na święcone dla żołnierza polskiego.

Z okazji imienia s. p. Benedykta Peczkowskiego złożyli rodzice mk. 500. (3)

Na Statuę Matki Boskiej Zwycięskiej.

Szymanka mk. 100 Z. K. mk. 100. (3)

KRONIKA

— Poświęcenie sztandaru drob. kupców i przemysłowców.

a) Wczoraj, o g. 9-ej rano, w kościele Sw. Stanisława Kostki odbyła się uroczystość poświęcenia sztandaru drobnych kupców i przemysłowców polskich.

Aktu poświęcenia w obecności licznie zgromadzonych członków stowarzyszenia dopełnił ks. prałat Tymieniecki, który wygłosił okolicnościową mowę. Ojca mi chrzestnymi sztandaru byli p.p. Leon Chwałbiński, Stanisław Miśkiewicz i Bronisław Kaczorowski.

— Pożegnanie.

a) W ubiegłą sobotę wieczorem, członkowie Tow. Krajoznawczego żegnano uczcą w lokalu własnym (Aleja Kościuszki 17) kilkuletniego wiceprezesa zarządu p. Konrada Fiedlera, który opuszcza Łódź, przenosząc się do Bydgoszczy, gdzie powołany został na redaktora naczelnego „Dziennika Bydgoskiego“.

W dowód zasług i sympatii p. Fiedlerowi członkowie Tow. złożyli okazały adres, opatrzony licznymi podpisami. (7)

— Rozbitły wóz.

a) Wczoraj pociąg tramwajowi Nr. 101, prowadzony przez motorowego Wojciecha Winogona najechał całym pędem na wóz parkowany

ziemiakami, przy zbiegu ulic Przędzalnianej i Rokicińskiej i rozbił go w kawałki. Wóz należał do Witolda Piłsudskiego, z Łamowa, pow. brzezińskiego. (7)

— Szpital epidemiczny.

a) Według zatwierdzonego przez Sejmik powiatowy budżetu szpitala epidemicznego w Aleksandrowie, wydatki na okres 3 miesięcy do 1 kwietnia 1921 r. obliczono na 275,000 mk.

Przy szpitalu otwarte zostało ambulatorjum. (7)

— Z rynków bawełny.

Na rynkach bawełny popyt stał się zmniejsza i ceny dalej spadają. Charakterystycznym objawem jest, iż identyczne oferty wykazują nieznaczne dotąd różnice. Okoliczność tę tłumaczą dążeniem sprzedawców do zawierania transakcji za każdą cenę. 3

— Ogień w teatrze.

W ogrzewalni pod sceną teatru Nowości w Warszawie pałac złożył drzewo na piecu, w celu wysuszenia. Wskutek nadmiernego napełnienia drzewo zajęło się. Ogień ugasił dyżurni strażacy. Po chwili przybyły dwa oddziały straży, lecz udziału nie brały. Strat niema. (7)

— Samochód w sklepie.

Przejeżdżający ul. Wspólną samochód misji francuskiej nr. 52, prowadzony przez szofera Mariana Pera, wpał na chodnik, polnąk prze-

Targ Poznański

odbędzie się w Poznaniu od 28 maja do 5 czerwca 1921 roku.

Listę zgłoszeń wystawców zamyka się 15 marca r. b. zgłoszenia gości przyjmuje się stale, do otwarcia wystawy

Wystawa wzorów przemysłu wszelkiego rodzaju

Informacji udziela i przyjmuje zgłoszenia
MIEJSKI URZĄD TARGU POZNAŃSKIEGO

Poznań, 12 Nowy Ratusz.

Adres telegr.: Targ Poznań — Telefon. 4251.

SZKOŁA JĘZYKÓW NOROZYTNYCH

"Linguarum Schola" — Amblard i Deb

Piotrkowska 157 — Lekcje w kompletach i pojedynczo — Wykłady odbywają się od 5-ej do 9-ej wieczór, po jednej godzinie i 3 razy tygodniowo. Używa się wyłącznie język wykładowy. Od 15 marca nowe komplety. Zapisywać się można zaraz od 11-ej do 2-ej pp. i od 6-ej do 9-ej wiecz.

Butelki kupujemy wagonami po najwyższych cenach.

Kruczyński i S-ka

Bydgoszcz — św. Trójcy 1-a. tel. 1323.

Dzierżawy

dużego ogrodu owocowego i warzywnego poszukuję w okolicach Łodzi. Oferty składać w Rozwoju pod „Dzierżawa“.

Doktor medycyny

Stefan Kleniewski

Ordynuje w chorobach płuc, krtani, gardła, nosa i uszu od 5 do 7,

Sienkiewicza 50 m. 11, Nawrot 17).

720-3

Kilkaset

mórg lasu starodrzewu

okazyjnie do sprzedania. Oferty pod „Progres“ w „Rozwoju“.

770

Szkoła Tańca w. LIPINSKIEGO.

Ostatni w bieżącym sezonie kurs wyższy rozpocznie się dziś 14 marca; Ostatni kurs dla początkujących — 17 b. m.

790

Zapisy: — Przejazd № 40.

Dzielnym tokarzy

w drzewie, za wysokie wynagrodzeniem na stałą pracę poszukuje

Ludwika Kapela — Poznań ul. Wrocławska 9.

Ma właścicieli

ogrodów!

Nadeszły cebulki TULIPANÓW

w najlepszych pełnych odmianach i ślicznych kolorach.

Najlepsza pora do sadzenia do ogrodu i na balkony.

Cena 6 mk. sztuka.

Stowarzyszenie

Ogrodniczo - Handlowe

785 DZIELNA 25.

Dr. med. ISZBER

b. ordynator kliniki Warsz. Uniwer.

powrócił,

przyjmuje chorych od 5 do 7 po połud. w niedz. i święta 11-12 g. PIOTRKOWSKA 200. 19

KOSTJUMY

damskie 10,500 — ostatni krój, palta wioenne 3750.-4250-5800-i drożej suknie 1350-1950-3500- spódniczki 600-1125 - bielizna, białe towary - taminy w różnych cenach. 735

Szmechel i Rozner

Piotrkowska 100 Filja 160

Z kapitałem do 1,000,000

przystąpię do korzystnego przedsiębiorstwa, jako wspólnik bierny lub czynny.

Oferty proszę składać do „Rozwoju“ pod 1,000,000. 777-5

Dziwczyną do kuchni restauracji potrzebna Dzielna 38 9-2046-5

Stolownia. Młode i sympatyczne gosposie wydają śniadania, obiady i kolacje tanio smacznie i dużo Mamy nadzieję, że panowie i paści raczą odwiedzić naszą stolownię i sympatyczne gosposie Przyjmujemy również z deputatami oficerów Kościuszki 57 1 9112-2

Kinematograficzne kompletne urządzenie potęca wypożyczalnia film kinematograficznych „Merkur“ Łódź, Piotrkowska 82 9-2085-2

Poszukuję na pierwszy N hipo teki 400,000 mk na dom wartości pięć milionów mk Oferty w Rozwoju pod 400,000 9-2105-3

Zagubione dokumenty

Miś Katarzyna zagubiła paszport polski wydany w gminie Czastary 10-1970-2

Ziółkowski Ignacy zagubił kartę pow. wyd w Łodzi. 10-2034-5

Owczarek Walenty zagubił paszport niemiecki wydany w Łęczycy i karta powołania wydana w Łęczycy 10-2072-2

Widerówna Eugenia Piotrkowska 165 zagubiła portmonetkę wraz z paszportem niemieckim wyd w Łodzi. 10-2051-4

Jadąc pociągiem z Kolaszek do Rokicia zagubiło kartę powołania wyd przez PK i To maszów na imię Gustawa Wiedemana. 10-2044-5

Nowicka Marja zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi 10-2119-5

Głuchym Majaz Leszno zagubił kartę powołania wydana w gminie Beldanów w ziemi warszawskiej 8-2114-3

Kawerowi Adolfowi Hajzlera zagubił paszport rosyjski wyd. w Łodzi. 20.94-8

Proble ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż:

A.A.A.A. Obrączki ślubne różne fasony pierścionki kolczyki zegary zegarki najtaniej kupić można Brzezińska 19 Jan Placsek poleca świeżo otrzymane krzyżki medaliki tańsze niż naszyjniki kolczyki duży wybór 8-2065-29

A.A.A. Kupuję futra, zakłady karakulowe, fokowe, garderobę, bieliznę, dywany, meble, maszyny do szycia, placę najlepiej. Wólczńska 43, Chrząstowicz. 7572-00

AA.A MEBLE sprzedają Sienkiewicza 59 m. 26 of. II piętro. 00

A.AA. Najtaniej i najlepiej kupuje się lakiernicze me wszystkie gatunki detalicznie i hurtowo Kilińskiego 40 m 10 front II p. eo II dzień 9-896-24

A.A. Sprzedaje szafy łóżka stoły krzesła sypialnie stolowe gabinety oraz meble Przędzielski Piotrkowska 108 8-2068-9

A.A. Kupuję meble, dywany, garderobę, futra, bieliznę, placę najlepiej Benedykta ur. 28 m. 18 parter. Łączyk. 8-1783-18

A. Meble otomany łóżka materace sprzedają najtaniej Or la 25 stolarnia 8-3001-1

A.A Łóżka, materace, szafy kredens pomocnik stół, duży, krzesła tremo, otomanę zegar sprzedam Piotrkowska 261 m 4 fr 8-2038-18

A Meble różne sypialnie sprzedaje tanio Kaczorowski Piotrkowska 55 (podwórce) 8-1991-2

Magle duże sprzedam Wólczńska 37 8-2130-2

Sklep spożywczy do sprzedania Długa 5 5-2118-3

Do sprzedania szafa umywalki krzesła stół różne stółki i ustra Piotrkowska 277 m 1 do 8-2079-2

Maszynę do szycia gabinetową wózek dziecięcy sprzedam Zagajnikowa 57 m. 13 2293-2

Motor 20 HP na gaz szany w dobrym stanie do sprzedania Benedykta 44 m 2 8-2095-2

Maszynę Singera w dobrym stanie sprzedam Drewnowska 27 m 4 9-2105-2

Power w dobrym stanie sprzedam Zielona 35 m 7 i p. 8-2038-9

Kto chce sprzedać używane lub nowe obuwie bieliznę garderobę sprzęt domowy etc niech przyniesie do Doma Kamisowego Marji Czempik Łódź Główna 17 (siedemnasty) 8-2107-7

Sklep dobrze prosperujący 2 pokoje z kuchnią wódmiesciu do sprzedania od zaraz wiadomość Kilińskiego 99 8-3059-2

Do sprzedania łóżka dębowe z materacami, szafa, stół rzszuwany maszynę do szycia oraz inne rzeczy Gdańska 45 lewa oficyjna 8-2053-2

Sprzedam dom murowany za 300000 mk z ogrodem wiadomość Konstantynowska 86 w kawiarni 8-2129-3

Do sprzedania bufet z marmurem szafka do sodowej wody i 2 bilardowe lampy Wiadomość u gospodarza domu Siekiewicza 59 Można zastuć od godz. 1 do 5 p. p. 8-2082-2

Sprzedam sklep spożywczy: maszynę bębnową Konstantynowska 86 w kawiarni 2128-2

Maszynę do szycia sprzedam Gubernatorska 21 mieszkanie 6 2150-3

Kilka domów do sprzedania wiadomość Al. I Maja 16 Wóznik 2036-5

Sklepy do sprzedania wiadomość Aleje I Maja 16 Wóznik 8-2037-3

Sklep spożywczy do sprzedania wiadomość Cegielińska 92 o 6 wieczór 8-2061-2

Biuurko dębowe do sprzedania stolarnia Lipowa 61 8-2061-2

Meble, komplety i pojedyncze: białe lakierowane i dębowe sprzedaje Dzielna 5 Derejski. 8-2060-11

Fortepian sprzedam Napiórkowski 30 m 12 (St. Zarewka) 8-2059-2

Power mało używany sprzedam Szosa Pabijanicka 32 8-2054-2

Kupię wózek na dwóch kołach oferty w „Rozwoju“ 8-6014-4

Urządzenie sklepowe w dobrym stanie sprzedam za bezcen byle zaraz dowiedzieć się meżna na miejscu Zielona 12 8-2004-2

Do sprzedania plac 140x40 z drzewkami owocowymi studnią murowaną i domkiem mieszkalnym. Wiadomość w Aleksandrowie pod Łodzią u soltysa Białasińskiego. 8-1938-15

Różne

Akuszerka R. Pipikowa Piotrkowska 152 m 14. Dla pań przyjeżdżających lokal 8-2035-25

Potrzebna chemiczarka pralnia Matylda Kilińskiego 49 9-2077-2

Dnia 17 marca r. b. o godz. 1-ej odbędzie się licytacja 8 wózków, 2 bryczek, i rolwagi w konnym Oddziale ul. Pańska 88 9-2066-2

Sklep komisowy Józefy Rutkowskiej został przeniesiony z Główniej 47 na Główną 33 s n p 9-2057-2

Chemiczka (dypl. inż.) poszukuje zajęcia w fabryce lub laboratorium. Oferty składać do Redakcji pod „Chemiczarka“ p p wt 9-2024-5